

Megyei Napló

www.tolnamegye.hu/megyei_naplo

Bátaszék, Bonyhád, Dombóvár, Dunaföldvár, Paks, Simontonya, Szekszárd, Tamási, Tolna

MEGJELENIK KÉTHE TENTE
TOLNA MEGYE MINDEN
VÁROSCÁJÁN

2006. november 4.

TOLNA MEGYE KÖZÉLETI LAPJA

IX. ÉVFOLYAM 20. szám

A leglassúbb győzött

Hatalmas dombóvári siker született a csehországi Marienbadban, ahol október közepén rendezték meg a pipaszívók lassúsági világbajnokságát. Az egyéni versenyben a 424-es Pípa Club tagja, *Trubacs Tivadar* (képünkön) 388 ellenfelét megelőzve 3 óra 3 perc 24 másodperces új saját és egyesületi csúcscsal a huszonnégy nemzet „füsteregőit” felvonultató mezőnyben az első helyen végzett. A mindössze három gramm dohányban legtovább paraszat tartani tudó aranyérmest, valamint a *Palotai Zoltánt, Sziber Jánost, Kuncsik Józsefet és Verhás Tamást* felvonultató gárda a 69 csapat között a második lett.

Trubacs Tivadar a pipaszívást társával együtt sportként űzi, ami valójában egy türelemjáték. A dohányzáshoz el-

mondása szerint annyi köze van, mint a kempingbiciklinek a Tour de France-hoz, ilyen módon az egészségüket sem károsítják vele oly mértékben. Ezenkívül hozzátette: a cigarettás rohan, a szivaros sétál, a pipás leül és gondolkodik. Nos, füstölni így is lehet. G.

A megye hatékonysága védendő

Dr. Puskás Imre elnök beszél megválasztásáról, az önkormányzat helyzetéről, jövőképéről

2006. október 16. óta új elnöke van a megyének. *Dr. Puskás Imrét*, a helyhatósági választásokon győztes Fidesz-KDNP frakció jelöltjét 26 érvényes szavazattal választották meg az ünnepi alakuló ülésen. A bátaszéki származású fiatal jogász előtt nem ismeretlen a megyei önkormányzat. Korábban képviselőként már bekapcsolódott a megyei közéletbe, négy éven át pedig osztályvezetőként is dolgozott a Szent István téri épületben.

– *Hogyan érte a felkérés a közgyűlés elnöki székébe?*

– Talán kevésbé váratlanul, mint a közvéleményt. A közéletben ugyanis 1990. óta veszek részt, amikor először választottak meg önkormányzati kép-

A jövő év termése a mostani földmunkák függvénye is

A termőföldeken lassan végéhez közeledik a betakarítás, a gazdálkodók már az ezt követő talajmunkákra készülnek elő. Bár az elmúlt időszak kivételesen kellemes, meleg időjárása kifejezetten kedvezett a földmunkáknak, nem árt felkészülniük a termelőknek az esetleges káros klímahatások csökkentésére és az annak megfelelő talajhasználatra. Az érintettek szakmai fórumon tájékozódhattak a

témában, ahol a nyári és az őszi hónapok időjárása is szóba kerül az agrárgazdálkodás szempontjából.

A káros klímahatások csökkentésére vonatkozó kutatások legújabb eredményeiről tartott előadást október 27-én a Szekszárdi Mezőgazdasági Zrt. előadótermében *Dr. Birkás Márta*, a Szent István Egyetem tanszékvezető tanára. A talaj előkészítésében kiemelte: mindig a talajvíz tartalmához, a föld típusához alkalmazkodva kell megművelni azt. Az egyik legfontosabb tényező a levegőztetés, vagyis életet kell vinni az elhalt talajba. Itt a megfelelő kultivátorszerű eszközök alkalmazása a legelőnyösebb, amelyek a legkisebb károsodást okozzák az amúgy is sérült szerkezetben.

(folytatás a 6. oldalon)

viselővé Bátaszéken. A következő választási évben, 1994-ben nagy megtiszteltetésnek tekintettem, hogy a Fidesz jelöltjeként indulhattam az országgyűlési választáson a bonyhádi választókerületben. Köztudott, hogy akkor még nem a Fidesz volt a befutó, így én sem jutottam mandátumhoz, de az akkori őszi önkormányzati vá-

lasztások alkalmával listavezetőként bekerültem Tolna megye önkormányzatának közgyűlésébe. Ettől kezdve folyamatos a kapcsolatom a megyével. Egy ciklusban nem képviselőként, hanem a megyei önkormányzat hivatalában osztályvezetőként tevékenykedtem. 2002-től 2006-ig ismét ellenzéki képviselőként kaptam a megyeháza dísztermének székeit.

– *Ilyen előzmények után sem készült arra, hogy tisztséget vállaljon a megyei vezetésben az idei helyhatósági választások után...* (folytatás a 3. oldalon)

Még több időt töltünk a házi orvosoknál

Kötelező jelentés a betegekről

Magyarországon 900 orvos nem küldte el határidőre a kötelező részletes jelentést betegeiről az Országos Egészségügyi Pénztárnak. Úgy tudjuk, hogy Tolna megyében mindenki eleget tett a törvénynek. Ettől függetlenül sokan nem értenek egyet az intézkedéssel. A lakosság részéről adatvédelmi agályok is felvetődhetnek.

Szeptember 1-jétől jogszabály kötelezi a házi orvosokat arra, hogy részletes jelentést – ideértve a betegség fajtáját is – küldjenek pácienseikről az Országos Egészségügyi Pénztárnak. Október 15-től pedig a vényekre is rá kell vezetni a betegség kódját. A Tolna megyei érintettek tudomásul vették a változásokat, de vegyes érzésekkel fogadták azokat.

Dr. Schranz Róbert (képünkön), a Tolna Megyei Orvosi Kamara titkára szerint a plusz adminisztráció miatt megnövekedhet az egy főre jutó rendelési idő. Mint mondta, a jogszabályi kötelezettségnek eleget tesznek a megyében, azonban az orvosok véleménye már vegyes, hiszen ezek az adatok a szakrendelések és a vényellenőrzések révén már adottak az egészségügyi pénztárnál, újbóli továbbításukat ezért tartják felesleges intézkedésnek. (folytatás a 6. oldalon)

Égnek a remény gyertyái

Életünket áldozni az igaz, szent ügyért. Ez meglehetősen furcsán hangzik manapság, amikor igaz ügyeket áldozunk fel a pénzért, a hatalomért – eleinte lazán, tudatlanul, aztán már körültekintőbben, némi félszsel, bűnös módon. Vigaszul szolgálhat, hogy a vértanúkról megemlékezik az utókor, hóhéraikról soha. Mindenszentek ünnepe a vértanúk tiszteletén alapul. Mindenekelőtt azokra emlékszik a katolikus egyház november 1-jén, akik hittérítőkként, az evangélium hirdetőiként estek áldozatul, lettek szentekké. Egyetemes ünneppé IV. Gergely pápasága alatt 839-ben vált e nap.

A halottak napját 998. óta tartják november 2-án. Odilo cluny apát vezette be

elsőként, a hozzá tartozó bencés rendházakban. Később elterjedt a halottakra való emlékezés napja az egész keresztény világban. Virrasztás, gyertyagyújtás, elmélkedés. A hívó és hitkereső emberben él a remény, hogy halott szeretteivel még találkozhat. Odaát. Az elmúlt napok ennek jegyében teltek el. Wessely

Az időben felismert méhnyakrák gyógyítható!

Újra indul az országos Liliom-program

Magyarországon 50, Tolna megyében 30%-kal több nő vett részt méhnyakrák-szűrésen tavaly a korábbi évekhez képest – értékelte *Dr. Németh Lídia* helyettes megyei tisztifőorvos sajtótájékoztató keretében a Liliom-programot. Az akció most újra indul azzal a nem titkolt szándékkal, hogy a vizsgálatokon tovább növeljék a megjelenési hajlandóságot.

2005 októberében indult útjára az első országos program, amely a legveszélyeztetettebb korosztályt, a 25 és 65 év közötti nőket célozta meg. 22 ezer feletti volt azoknak a száma – ez 30%-kal magasabb adat, mint 2004-ben – akik a program hatására a méhnyakrák

szűrésen megjelentek. Tolna megye kiemelkedő eredménye, hogy a legtöbb vizsgálatot országosan *Dr. Tóth János*, a megyei kórház onkológiai osztályának vezető főorvosa végezte.

Tavaly a megyében tízen haltak meg ebben a betegségben, pedig az időben felismert kór gyógyítható. Mivel az akció végeztével alábbhagyott a megjelenési hajlandóság, az ÁNTSZ ismét elindította a programot. A résztvevők között újfent ajándécsomagokat sorsolnak ki. De jutalmazták az egészségügyi intézmény-

nyeket is. Itt feltétel, hogy az ott dolgozó érintett asszonyok 90%-a megjelenjen a szűrővizsgálatokon. A fődíj pedig ismét egy autó lesz.

A legértékesebb nyereményről sem szabad azonban megfeledkezni: a szűrés a betegség időben történő felismerésében segít, így létfontosságú, hogy azon részt vegyenek az asszonyok. Még mindig ugyanazokon a helyeken: kórházakban, magánrendeléseken és mobil szűrőállomásokon. D.M.

Kéménydöntés

A szekszárdi volt fűtőmű negyven méteres téglakéményét – a Kiskörzónál – robbantással omlasztották le október 28-án. A műveletet több százan nézték végig kordon mögül, a szemközti házakat fél órára kiürítették. Miskolciak végezték az előkészületeket, és a nagy bumm is az ő művük volt. A robbantásvezető, dr. Bohus Géza elmondta, hogy hatvan robbantólyukba mintegy hét kiló robbanóanyagot helyeztek el,

beékeléssel. A szakember nem tartotta nagy kihívásnak a feladatot. Idestova negyvenéves szakmai pályafutása során már számos épület, híd, víztorony és kémény robbantásos bontását oldotta meg. Az akció végül is sikeresen zajlott, a port tűzoltók fogták fel, és a 450 m³ törmelék eltakarítása is azonnal megkezdődött. Utóbbi a város egy másik szegletén földkiegyenlítésre használják fel.

A megtisztult területet egy befektetőcsoport vette meg. *Herr Teréznek*, Szekszárd főépítészének tájékoztatása szerint egyelőre még nincs ismert, publikálható elképzelésük annak további sorsát illetően. Annyi biztos, hogy a kémény esetleges hasznosítása nem szerepelt terveik között. *Wessely*

Rendben zajlik a helyreállítás Pakson

Az Országos Atomenergia Hivatal még szeptemberben kiadott engedélye azt jelentette, hogy három és fél év felkészülési idő után megkezdődhetett a paksi atomerőmű 1-2. blokkjának reaktorcsarnokában a sérült fűtőelemek kiemelése.

Az orosz TVEL konzorcium és a Paksi Atomerőmű Zrt. szakemberei 2006. október 15-én kezdték meg a 2. blokk 1. számú aknájában lévő tisztítótartályból kiemelni a megromlott kazettákat. A mintegy 3,6 tonna tömegű, eltávolításra váró törmelék kiemelésének nincsen időbeli korlátja. Amint azt Kovács József vezérigazgató többször is aláhúzza: minden szempontnál előrébbvaló a biztonság.

A PA Zrt. a munkálatok elindulása

óta hetente tájékoztatja a sajtón keresztül a közvéleményt arról, éppen hol tartanak a helyreállítási munkálatok. A bonyolult művelet eddig ütemterv szerint zajlik. Elsőként a 2003. április 10-én megsérült harminc kazettafejet vágják le, amelyek közül október végéig már huszonnégyet távolítottak el. Ezután emelik ki a munkaplatformot, amelynek következtében megtörténhet a kazettafejek víz alatti kamerás vizsgálata. Ennek célja, hogy meggyőződhessenek arról, a kazettafejek nem tartalmaznak üzemanyag-maradványt.

Ha minden a tervezett szerint halad, és semmi nem hátráltatja a munkálatokat, akkor várhatóan 2007 első hónapjaiban befejeződhet a mintegy egymilliárd forint értékű helyreállítás. *-vöröss-*

Még több időt töltünk a házi orvosoknál

(folytatás az 1. oldalról)

A floppy lemezen, postán elküldött jelentések továbbá véleményük szerint nem biztonságosak.

Az Országos Egészségügyi Pénztár részéről Dr. Székely Tamás ellátási főigazgató-helyettes reflektált. Azért van szükségük ezekre az adatokra, mert számos olyan vény beváltását regisztrálják, ami mögött nem volt orvos-beteg találkozó. A vényforgalom kiadásai egy évben 350–380 milliárd forintot tesznek ki, és ilyen volumen mellett az OEP-nek mindenképpen meg kell vizsgálnia, hogy a beteg valóban járt-e orvosánál a recept felírást megelőzően. A főigazgató-helyettes adatvédelmi problémát nem

lát a kérdésben. Mint mondta, nem kötelező floppy lemezen eljuttatni az információkat, elektronikus úton is eleget lehet tenni a jelentési kötelezettségnek, előzetes elektronikus aláírás igénylésével. Ha pedig illetéktelen szerezne meg az adatokat, csupán egy számsort lát, amiből a laikus nagyon nehezen fejthet meg bármit is – reagált a házi orvosok álláspontjára Dr. Székely Tamás.

Tolna megyénkben az orvosi kamara nem tud arról, hogy az intézkedések ellen lett volna tiltakozás. De felmerül a kérdés: mi történik akkor, ha valaki nem járul hozzá, hogy betegségét közvéleményük bármilyen fórumon is. *Dobos Marianne*

Listára kerülhet a konyha

A szekszárdi Gemenc Étterem felkérte az ÁNTSZ által kiadott országos feketelistára. A honlap azoknak a vendéglátóipari, közétkeztetést végző egységeknek, ételmező gyártó és forgalmazó cégeknek az adatait tartalmazza, amelyek augusztus 1-jét követően bizonyítottan ételfertőzést okoztak. Az internetes fórumon szerepel továbbá az okozott megbetegedés típusa, a fertőzöttek száma, valamint az esemény időpontja is. A vétkes vendéglátóhelyek egy évig szerepelnek a listán. Dr. Németh Lidia, helyettes megyei tisztviselő elmondta, a közvéleményrel az a céljuk, hogy a vendéglátóhelyeket nyomatékosan rákényszerít-

sék az ételminőségirányítási, egészségügyi szabályok betartására. Ennek várhatóan nagyobb visszatartó ereje lesz, mintha sorozatos pénzbírságokkal sújtanák a szabálytalankodókat.

Knieszné Jéhn Katalin, a Gemenc Étterem üzletvezetője így reagált a történetekre: – nagyon szomorú vagyok a megjelent lista miatt, véleményem szerint ez egy eltulzott intézkedés. Tudomásom szerint Tolna megyében már több ilyen eset is előfordult, az ő nevük mégsem került fel a honlapra. Az étterem vezetője hozzátette: mindent megtesznek annak érdekében, hogy a jövőben ne következzen be ilyen eset. *-ky-*

Kikezdte az idő és a viharos szél

Felújításra szorul a régi megyeháza tetőszerkezete

Jelentős károkat okozott a múlt vasárnapi orkán erejű szél Szekszárdon a régi megyeháza tetőszerkezetében. Az amúgy is rossz állapotban lévő konstrukción a felszakadt bádoglemezt a kémény fogta fel. A megyei önkormányzat tervezi a teljes felújítást, ám ennek jelenleg még anyagi akadályai vannak.

Az 1828. és 1833. között, Pollack Mihály tervei szerint emelt klasszicista épületet fedő tető már két-három hónapja nem biztonságos. Az évtizedekkel ezelőtti jelentősebb felújítás óta most újra potyognak a cserepek, ezért a legveszélyesebb pontokat a járdán szalagkorlással kerítették körül, hogy megóvják a járókelők biztonságát és a parkoló autók épségét. Az egy héttel ezelőtti viharos szél azonban további károkat okozott. *Csepregi*

Péter, a Tolna Megyei Önkormányzat Műszaki és Informatikai Iroda vezetője elmondta, várhatóan még novemberben mintegy 5 millió forint ráfordítással a balesetvédelmi szempontból leg- szükségesebb javításokat elvégzik. Helyreállítják a fémlemezt, pótolják és rögzítik a cserepeket. A végleges megoldást azonban csak a teljes tetőcsere jelentené.

Az önkormányzat felkérésére már korábban elkészítette egy műemlékek felújításával foglalkozó cég azokat a terveket,

amelyek első lépésben az épület állagmegóvását és biztonságossá tételét célozzák meg. Időközben a komplett tetőszerkezet felújításra is született terv, most mindkét projekt az engedélyeztetés fázisában van. A teljes rekonstrukció 100 milliós nagyságrendű, amihez jelenleg nem áll forrás rendelkezésre. Az önkormányzat arra számít, hogy pályázatok útján sikerül előteremteni a szükséges összeget. *-kk-*

XXI. századi körülmények között a betegek és a gyógyítók

Átadták a dombóvári kórház épületének egyik felújított szárnyát. Az eseményre stílszerűen Lukács napján – október 18-án került sor. Az 1,3 milliárd forintért megvalósított modernizálás további lehetőséget teremt a fejlődésre – emelte ki köszöntőjében Dr. Kerekes László, az egészségügyi intézményt működtető közhasznú társaság orvosigazgatója.

A kórházat működtető Szent Lukács Kht. az elkerülhetetlen struktúraváltáshoz igazította az átalakításokat. A nonprofit szervezetet irányító menedzservezetője hangsúlyozta: van jövőképek. Az aktív ágyak számát csökkentik, a krónikus részleget pedig bővítik a hamarosan Gunarasban elkészülő – regionális feladatokat ellátó – mozgásszervi, valamint mozgásszervi rehabilitációs központ révén. Az igazgató egyben köszönetet mondott a betegek és hozzátartozóik, valamint munkatársai türelméért, amit a tavaly áprilisban elindult építkezés ideje alatt tanúsítottak.

Az átadáson emléktárgyakat kaptak azok, akik sokat tettek a XXI. századi körülményeket teremtő beruházás megvalósulásáért.

Szabó Loránd polgármester arról beszélt, hogy a kórház B-szárnyának a felújítására 1,24 milliárd forint cél támogatás érkezett állami forrásból, amelyhez 60 millió forint önrészt tett hozzá fele-fele arányban a Szent Lukács Kht. és a város önkormányzata. A hotelszolgáltatást nyújtó kórházban WC-vel és zuhanyzóval ellátott vizesblokkot alakítottak ki. A kezelőket, az orvosi szobákat, a nővéri pihenőhelyiségeket és közlekedőket is megszüntették a szakemberek, modernizálták az épületgépészetet és kicserélték a nyílászárókat is. A földszinten elkészült a működéséig várhatóan december elején megkezdő sürgősségi betegfogadó és -ellátó egység, amely egy megfigyelő szobát és két vizsgálati tartalmaz. A nonprofit

fit cég közel 200 millió forintot fordíthat új orvostechnikai eszközök beszerzésére.

A városvezetés a kht.-val együtt már azon gondolkodik, hogy az 1969. óta használt nyolcemeletes épület további korszerűsítéséhez miként szereznek újabb forrásokat. Jelenlegi árakon számolva mintegy 4,5 milliárd forintra lenne szükség a felújítás teljes befejezéséhez.

Az átadási ünnepségen Mayer Mihály, a római katolikus egyház pécsi megyéspüspöke megáldotta és felszentelte Szent Lukácsnak azt az épület földszintjének aulájában elhelyezett új szobrát, amit a Csikóstóttősen élő *Ambrus Sándor* szobrászművész készített. *G.R.*

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Szociális és Munkaügyi Minisztérium pályázatot hirdet szociális földprogramok működtetésének és komplex fejlesztésének támogatása címmel.

A pályázat a szociális földprogramok hálózata fejlődésének és stabilizálásának biztosításához járul hozzá. A működtető önkormányzatok/szervezetek aktív szociálpolitikai eszközeinek támogatásán keresztül a szociálisan rászoruló családok háztartásán belüli jövedelemszerzését segíti elő, továbbá lehetőséget ad az önkormányzatoknak az általuk fenntartott költségvetési intézményeknek a szociális földprogramokba való bekapcsolódásra.

A pályázat célja:

A háztartás, mint szociális és gazdasági egység jövedelemszerző képességének erősítése, a szociálisan hátrányos helyzetű inaktív, vagy tartósan alacsony jövedelmű háztartások gazdasági aktivizálása, tevékenység-

gük bővítése értékteremtő munka lehetőségének biztosításával. Az alapcél a következő célkitűzéseken keresztül valószínűsíthető:

- a szociális földprogramot működtető települési önkormányzatok/szervezetek szerepvállalásának erősítése a folyamatos működtetés feltételeihez történő hozzájárulással;
- a szociális hatékonyság növelése a kedvezményezett részvétel formáinak gyarapításával, a támogatott tevékenységek számának növelésével, akár a szorosan vett mezőgazdasági termelés kereteinek túllépésével;
- a területi hátrányok mérséklése;
- az önkormányzatok által használt állami tulajdonú földek bekapcsolása a szociális földprogramok hálózatába, a szociális cél és a programok eddigi jellegzetességeinek, elveinek maradéktalan alkalmazásával;
- a kedvezményezett aktivitás növelése speciális foglalkoztatási formákban is;
- annak elősegítése, hogy a szociális

földprogramban való részvételt vállalni képes – helyi önkormányzatok által fenntartott – költségvetési intézmények is bekapcsolódhassanak a földprogramok hálózatába.

Tolna megyében a pályázatokat 1999. óta a Tolna Megyei Önkormányzat Módszertani Otthona – Gyöngy koordinálja, mint területi menedzserszervezet. Az évek óta meghirdetett programba eddig csak Tamási és Bonyhád kistérség vett részt mintegy 10 település bevonásával, remélhetőleg idén új települések is érdeklődnek. A pályázók 0,5–5 millió forint támogatást igényelhetnek. Önerő mértéke: 10%.

A pályázat benyújtásának határideje: **2006. november 15.**

Az érdeklődőknek a fenti menedzserszervezet eljuttatja a felhívást és az adatlapot e-mailen. Kérdésekre a 74/548-002-es telefonszámon Pintér Györgyi válaszol.

A megye hatékonysága védendő

(folytatás az 1. oldalról)

– A közéletben jelentős szerepet szülővárosomban, Bátaszéken kívántam ellátni. Nem titkoltam azelőtt sem, hogy szívesen vezetném a várost polgármesterként. Erre korábban már tettem is próbálkozásokat, azonban Bognár Jenő polgármester úr nagyobb támogatottságot szerzett. Idén már erőnköt összeadva indulunk az önkormányzati választáson, ami jelentős választási sikerhez vezetett. Ez tette lehetővé, hogy néhány héttel ezelőtt Bátaszék alpolgármesterévé választottak. Ekkor úgy gondoltam, hogy vállalom el a megyei önkormányzat közgyűlésének elnöki tisztét. Bevallom, hogy a gondolkodási időt nem azért kértem, mert megriadtam a feladattól, hanem mert Bátaszéken, az engem támogató választóknak mást ígértem erre a négy évre. Be kellett azonban azt látnom, hogy közgyűlési elnökként nagyobb hasznára lehetek városomnak is, mint

alpolgármesterként. A felkérést tehát elvállaltam, a Fidesz közgyűlési frakciója pedig méltányolta az országgyűlési képviselők érvelését, és képviselő társaim október 16-án támogattak szavazatukkal.

– *Megválasztása óta idestova eltelt 3 hét. Hogyan, mivel telt az első időszak?*

– Több, egyidejűleg fontos feladatnak kell megfelelni. Elő kell készíteni a következő közgyűlést, ahol megválasztjuk a közgyűlési bizottságok tagjait. Ez egyeztetést igényel a közgyűlésben képviselőket delegáló pártokkal. Fontosnak tartjuk, hogy már az első munkautalásunk alkalmával módosítsuk a szervezeti és működési szabályzatunkat, és visszatérjünk ahhoz a szabályozáshoz, amely nem korlátozta az ellenzékben lévő képviselők hozzászólási lehetőségeit.

Ki kell alakítanunk a munkamegosztást két alelnöktársammal, *Dr. Pálos Miklóssal és Kapitány Zsolttal*. Át kellett, illetve folyamatosan át kell tekintenünk az önkormányzat költségvetési helyzetét, meg kell ismerünk a folyamatban lévő ügyeket. Ebben a munkában elengedhetetlen, hogy egyeztessünk a megye korábbi vezetőivel. Ezt az igényemet már jeleztem feljűk.

Eközben minden nap számos meghívásnak kell vagy kellene eleget tenni. Ezek elől nem is akarok kitérni, mert bár a megyei önkormányzat feladatát és hatáskörét tekintve semmilyen módon nem áll a települések felett, azért a megyei önkormányzat kifejezi a megye polgárainak összetartozását. Ezért a megye vezetői nem

csak az önkormányzat által fenntartott intézmények működése iránt tartoznak felelősséggel, hanem tevékenységükkel szimbolizálja a megyei identitást.

– *Milyen költségvetési helyzetben vették át a megyei önkormányzat vezetését?*

– Az elmúlt négy év, ismereteim szerint, minden önkormányzatot nehezít, olykor megoldhatatlan feladat elé állított. A feladatok növekedésével a költségvetési források nem tartottak lépést. Ez mindenhol a hitelállomány növekedésével járt. Tolna megye önkormányzata is számottevő kölcsönöket vett igénybe a működés finanszírozásához, illetve fejlesztések megvalósításához. Ennek összege a működési hitel esetében 700 millió, a fejlesztési hitel esetén 1 milliárd 400 millió forint. A helyzet tehát nem rózsás, de talán kezelhető. Még ennél is aggasztóbb az, hogy a megyei önkormányzat két pernek is alperese. Ennek a két pernek két korábbi beruházás, a mütő- és diagnosztikai blokk építése, másrészt egy három szociális intézményt érintő felújítási munka az előzménye. Mindkét esetben a közgyűlés felbontotta a szerződést a kivitelezővel, amely mind a két beruházásnál ugyanaz volt. A perek kimenetele megjósolhatatlan. A bennünket bármilyen mértékben elmarasztaló bírósági döntések elkerülhetetlenek az önkormányzat működéséért. Talán érthető, hogy számomra ezek az értesülések voltak a legfontosabbak a hivatalban töltött napok alatt, és nehéz bármilyen feladat végzése során attól a gondolattól

szabadulni, hogy Tolna megye sorsát nem a regionalizáció, hanem egy bírói ítélet pecsételheti meg.

– *Milyen Tolna megyét szeretne látni négy év múlva?*

– A fent elmondottakból talán mindenki számára világos, hogy Tolna megyének egyelőre nagyon is prózai kihívásokkal kell megküzdenie, aztán ha ezt „túléljük”, akkor jöhet a kormányzati törekvés a megyei önkormányzatok feladat- és hatáskörének megnyirbálása, vagy teljes megszüntetése kérdésében. Közgyűlési beosztásom beszédemben már utaltam arra, hogy a megyei önkormányzatok szerepének meghatározása nem a megyei közgyűlések feladata, erről legfeljebb csak véleményünk lehet, ami széles körű összefogással, talán még befolyással bíró politikai akarattal is izmosodhat. A megye nem azért vé-

dendő, mert ezer éves intézmény, hanem azért, és csak abban az esetben, mert bizonyos feladatok ellátását hatékonyabban lehet szervezni ilyen méretben, mint kistérségi, vagy regionális szinten. A rendszer már ma is rugalmas. A megye nyitott arra, hogy bizonyos feladatokat társulási formában lásson el, vagy éppen települési társulásoknak adjon át. A cél nem az, hogy bármi áron bebizonyítsuk, hogy a megyei szint nélkülözhetetlen, hanem abban szeretnénk rugalmas partnerek lenni, hogy a megyében élő emberek a szociális, egészségügyi, oktatási, gyermekvédelmi, közművelődési szolgáltatások terén az elérhető legjobb szolgáltatást kapják. Olyan Tolna megyét szeretnék tehát, amely négy év múlva többet tud nyújtani ezeken a területeken a polgároknak, mint ma. -szk-

Névgyeg

dr. Puskás Imre

Életkor: 40 év

Családi állapota: nős

Iskolák:

- Juhász Gyula Tanárképző Főiskola – történelem–néprajz szak
- Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar – jogász szak

Eddigi foglalkozása: egyéni ügyvéd

A Pályaválasztási Kiállításról részletesen

November 7. és 11. között (keddtől szombatiig) Szekszárdon a Babits Mihály Művelődési Ház ad helyet az ez évi Pályaválasztási Kiállításnak. A szervező Tolna Megyei Munkaügyi Központ várja a diákokat, szüleiket, a pályaválasztási felelősöket és a pedagógusokat.

Részletes program:

2006. NOVEMBER 7. – 9.30-TÓL

FELNŐTT KÉPZŐK NAPJA – A már végzett, munkanélküli fiatalokat várják képzési ajánlattal, külföldi munkavállalási lehetőségek, EURES rendszer bemutatásával.

Kiállítók: Ady Endre Középiskola, Arany és Társai Hegesztő Iskola Kft., Csepel Oktatási és Szolgáltató Kft., EDUTOP Bt., Grammaticus Nyelviskola, KISOSZ, KIT Kft. Tolna Megyei Képviselő, Kreátor Kft., Magyar Ipariszövetség Oktatási Központ Kft., Mező-Min Bt., Pécsi Regionális Képző Központ, Penta Unió, Perfekt Zrt., M-Stúdió Kft., SZOKI Kft., 505. DIDACTIC Bt.

NOVEMBER 8. – 10-15 ÓRÁIG

FELSŐOKTATÁS NAPJA – középiskolásoknak

Kiállító felsőoktatási illetve érettségi utáni képzést nyújtó intézmények:

Bezerédy István Kereskedelmi és Képzési Szakközépiskola, Kereskedelmi Szakmunkásképző Intézet, BMMHMM Polip Ifjúsági Iroda; Budapesti Gazdasági Főiskola Kereskedelmi, Vendéglátóipari és Idegenforgalmi Főiskolai Kar; Budapesti Gazdasági Főiskola, Pénzügyi Számviteli Főiskolai Kar – Zalaegerszegi Intézet; Budapesti Műszaki Főiskola, Dunaujvárosi Főiskola; Eötvös Loránd Tudományegyetem; Eötvös Loránd Tudományegyetem; Europe Direct – Tolna Megyei Európai Információs Pont; Határőrség (Körmeneti Rendészeti Szakközépiskola néven); Kapos-

vári Egyetem Állattudományi Kar; Kaposvári Egyetem Gazdaságtudományi Kar; Kaposvári Egyetem Pedagógiai Kar, Művészeti Kar; Kelemen Endre Szakközépiskola; Kodolányi János Főiskola; Kodolányi János Középiskola, Szekszárdi Szakközépiskolai Tagintézménye; Modern Üzleti Tudományok Főiskolája; Nemzetközi Üzleti Főiskola-International Business School; Nyugat-Magyarországi Egyetem, Pécsi Tudományegyetem; Rendőrtiszti Főiskola; Széchenyi István Egyetem; Szegedi Tudományegyetem Egészségügyi Főiskolai Kar; Szegedi Tudományegyetem Gyógyszerésztudományi Kar; Szent István Egyetem Mezőgazdasági- és Környezettudományi Kar; Szent István Egyetem Ybl Miklós Építéstudományi Kar; Szent István Egyetem; TM HADKIEG. Parancsnokság, Torborzóiroda; Tomori Pál Főiskola; Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem

NOVEMBER 9-11-IG

KÖZÉPISKOLÁK BEMUTAKOZÁSA – továbbtanulás előtt álló általános iskolásoknak, szüleiknek, tanáraiknak

Kiállító középiskolák, intézmények:

„Esély” Szolgáltató Szakközép Iskola, 516. Sz. Ipari Szakközép Intézet és Szakközépiskola, Ady Endre Középiskola, Szakközép Iskola és Kollégium, Apponyi Sándor Szakközép Intézet és Kollégium, Bezerédy István Keresk. és Közg. Szakközépiskola, Kereskedelmi Szakmunkásképző Intézet, Bonyhádi Petőfi Sándor Evan-

gélikus Gimn. és Kollégium, Csapó Dániel Középiskola, Szakközép Iskola, Energetikai Szakközépiskola és Kollégium, Garay János Gimnázium, Göllesz Viktor Általános Iskola és Speciális Szakiskola, Hunyadi Mátyás Középiskola, Szakközép Iskola és Kollégium, I. Béla Gimnázium és Informatikai Középiskola, I. István Szakközépiskola, II. Géza Gimnázium, Jókai Mór Szakközép- és Szakközép Iskola, Kelemen Endre Szakközépiskola, Kolping Katolikus Szakiskola, Perczel Mór Közgazdasági Szakközépiskola és Kollégium, SZOKI Kft., Sztárai Mihály Gimnázium, TMÖ. Berkes János Általános Iskolája, Készségfejlesztő Speciális Szakiskolája és Kollégiuma, TMÖ. Pedagógiai Szakszolgálat, Tolnai Lajos Gimnázium és Kollégium, Vak Bottyán Általános és Szakközép Iskola, Gimnázium, Vak Bottyán Gimnázium, Vályi Péter Szakmunkásképző Intézet és Szakközépiskola, Vörösmarty Mihály Művelődési Központ Kézműves Szakiskola

NOVEMBER 10-ÉN 10 ÓRÁTÓL

PÁLYAVÁLASZTÁSI KONFERENCIA – intézményvezetők, pályaválasztási szakemberek részére a művelődési ház próbatermében. Előadást tart: **Zakar András** egyetemi docens, a Magyar Pályaválasztási Egyesület tiszteletbeli elnöke. A pályaválasztási aktuális feladatairól négy szekszárdi középiskola pályaválasztási felelősei tartanak korreferátumot

A kiállításához kapcsolódó programok: Szakmabemutatók, üzemlátogatások, színesítő programok

– Az **Ady Endre Középiskola** tanműhelyeiben szakmabemutatókat tartanak és tanórákat látogathatnak az érdeklődők

– A **Tolna Megyei Munkaügyi Központ Foglalkozási Információs Tanácsadója (FIT)**, ahol a foglalkozási információkhoz juthatnak.

– A **dombóvári Pályaválasztási Kiállítás** időpontja november 9. Helye: 516. Sz. Ipari Szakközép Intézet és Szakközépiskola

A Pályaválasztási Kiállítás részletes programja megtalálható a munkaügyi központ honlapján: www.tolnammk.hu

Méltó ünneplések megszerte

Tolna megyében mindenhol rendezés nélkül, békésen zajlottak le az 1956-os forradalom ötvenedik évfordulójára rendezett ünnepségek.

Szekszárdon egész napos program-sorozattal emlékeztek meg a fél évszázados jubileumról. A Magyar Politikai Foglyok Szövetsége megyei szervezetének megyeházi ünnepi ülésén **Töttös Pál**, a megyei szervezet elnöke hangsúlyozta: nem volt eredménytelen a fellépések a forradalom idején. Csendet, rendet, békességet akartak, és ezt itt a megyében el is érték. Sajnálattal jegyezte meg ugyanakkor síkra szálltak, az nem valósult meg, a forradalom elbukott. A rendezvényen 15 Szabadság hőse érdemremet, 23 Ötven éves emlékplakettet, 20 posztumusz és 6 Hazáért arany keresztet adtak át. **Töttös Pál** a Parlamentben október 22-én a magyar köztársaság érdemrend tisztí keresztjét vehette át a rendszerváltás óta végzett munkájáért. A szekszárdi ünnepségsorozat a Szent István téri '56-os emlékműnél koszorúzással zárult.

Bonyhádon a Város Tiszteletbeli Polgára címet idén tavasszal alapította az önkormányzat hazánk határain kívül élő, Bonyhádra kötődő magyarok részére, akiknek munkássága kiemelkedő. Október 23. alkalmából ezt a címet a ma Svédországban élő **Schlichtherle Lászlónak** ítélték oda, aki 1943-ban a hűségmozgalom tagja lett, majd az 1956-os forradalom idején a bonyhádi Központi Nemzeti Tanács elnökévé választották. Jelentős szerepe volt abban, hogy a forradalmi átmenet békésen történt. A kitüntetett nem tudott megjelenni a díjátadáson. Az ünnepség keretében '56-os emléktáblát avattak a Perczel utcában, az Iparos udvarnál. Ebben a házban alakult meg 1956. október 28-án a Bonyhádi Központi Nemzeti Tanács, és itt az udvaron tette le az esküt ötven évvel ezelőtt a Bonyhádi Járásai Nemzetőrség 200 tagja. Az emléktáblát, amelyen a tagság névsora is olvasható, **Potápi Árpád** polgármester és **dr. Puskás Imre**, a megyei közgyűlés elnöke leplezte le.

Dombóváron az ötven évvel ezelőtti események áldozatainak tiszteletére új emlékművet állított az önkormányzat. Az '56-os forradalom terén **Baráz Tamás** budapesti szobrászművész alkotását avatták fel, majd azt követően a Theatrum Hungaricum Szintársulat elevenítette fel a szabadságküzdelem 12 napját. Ünnepi beszédében **Hosszú Sándor Gergely**, a Dombóvári Gyermekek- és Ifjúsági Diákönkormányzat elnöke kiemelte, hivatalosan 33 évig kellett vámi ahhoz, hogy forradalomként emlékezzünk az '56-os eseményekre.

Bátaszéken zenés-irodalmi műsorral ünnepelték az '56-os eseményeket. A Volt egyszer egy október című előadásban a helyi kamarakórus és a színjátszó csoport tagjai vettek részt. **Potápi Árpád** országgyűlési képviselő ünnepi beszéde után a nagy számú közönség a Szent István téren található emlékműhöz vonult, hogy fejte hajtson a hősök előtt.

Tamásiban **Bálint Lajos**, a budapesti események aktív résztvevője szaválásával vette kezdetét a megemlékezés, majd **Ribányi József** polgármester beszélt '56 tanúságáról és üzenetéről. Ünnepi köszöntőt **Vitéz Túrós István** nyugalmazott honvédegrnyalt mondott, majd koszorúzással zárult az ünnepség. -b-mr-k-

Megyénk rejtett kincsei

Nagymányok

Megyét felfedező barangolásunk következő úti célja a 2600 lakosú nagyközség, amely a Mecsek keleti, a megye déli részén fekszik. A Völgyesség e gyöngyszemét már a népvándorlás korában is lakták. 1015-ben már szerepel Maneg községként a pécsvárad bencés kolostor alapítólevelében. A település neve többször változott az idők folyamán. A török időkben kihalt falut az 1720-as évek elején föld és ingyen házhelyet kapó katolikus németekkel telepítik be. A lakosság ma is felerészben német nemzetiséginek vallja magát. Életükben jelentős változást hozott a szénkutatás, majd az ennek következtében megalakult Bányaművelők Betéti Társasága, illetve a kiépülő bányatelepek. A bányászatot az 1960-as évekig megélhetést biztosított az itt élőknek.

A nagymányokiak ma is őrzik nemzetiségi és bányász múltjukat. A gyermek és felnőtt tánc csoportok, kórusok gyakori szereplői a megyei és azon túli rendezvényeknek, de híres az ifjúsági fúvószenekar is. Az ő érdemük, hogy a községben rendezik meg az ideai országos fúvósversenyt október 28-án. A német nemzetiségi és paraszti hagyományok megtekinthetők a falu-múzeumban, ahol helyet

kaptak a bányász emlékek, illetve a Széchenyi-emlékszoba is. A rendezvények sorából kiemelkedik a pünkösdi fesztivál és a nemzetiségek napja. Egyéb látni valói közül említésre méltó a bányász emlékmű és az egyházi építmények, az 1783-ban emelt barokk római katolikus templom, a szintén az abban az évben épült Szentháromság-kápolna, valamint az 1928-ban elkészült Szt. József-kápolna. A településen élők büszkéik hajdani lakóikra. Közülük Kretzer József a stájer citera egyik legismertebb hazai megszólaltatója volt. A nagymányoki születésű Gilbert ferences szerzetes atyát a Yad Vasem Intézet a Világ Igaza – posztumusz – kitüntetésben részesítette 2005-ben a II. világháború alatt a zsidó származásúak megmentéséért. Neve felkerült a jeruzsálemi Igazak kertjében álló emléktáblára. Ö. J.

Idén összesen 19 dolgozat érkezett a megyei helytörténeti pályázatra. A munkák főként település- ipar, és családtörténeti témákat boncolgattak. Többségük szakmailag jó minőségű volt, ezért a zsűri nem volt könnyű helyzetben.

Idén már 36. alkalommal hirdette meg a Tolna Megyei Levéltár a helytörténeti pályázatot. Bár voltak évek, amikor kevés pályamunka érkezett, de szerencsére Tolna megyében fennmaradt a hagyomány. Dr. Dobos Gyula, a megyei levéltár igazgatója a 19 kutatásról elmondta, hogy a dolgozatok szakmai minősége megfelelő volt a legtöbb esetben, pedig a lektorok szigorú szűrőn keresztül vizsgálgatták. Nézték azt, hogy a szerző mennyire ismerte, használta a szakirodalmat, illetve hogy a beadott anyag hordoz-e egyediséget, újat az olvasókörzövének számára.

A munkák a megye több településéhez kötődtek. Hat

Nívós íráások születtek

szekszárdi, három tolnai pályázat érkezett, de volt olyan is, ami Tamásához, Dunakömlődhez, Zombához, Bonyhádra és Kiskunhalashoz kapcsolódott. A pályamunkák a település-, ipar- és családtörténet témakörét kutatták, de egy dolgozat például olyan különleges kérdéskörrel is foglalkozott, mint a manapság olyan égető drogprobléma.

A legjobb pályázat Steib György (képen jobbra) Sztrilics Lajosról írt biográfiája lett. A nyertes elmondta,

hogy a bonyhádi kórház első igazgatójának életét először egy film kedvéért dolgozta fel. Az akkor összegyűjtött anyagot 3 és fél év alatt formálta a mostani pályamunkává. A bírálók véleménye szerint az írás változtatás nélkül megjelenésre alkalmas.

A második helyen ketten végeztek: Szóts Zoltán: Etnikai, nemzetiségi csoportok szerveződése a Völgyességben 1938–1949 között, és Mátrai Ildikó: A Nyéki-Holt-Duna története, amiről a régi térképek mesélnek című dolgozata. A harmadik helyen Söth Mihályné: A tolnai sellyemgyári óvoda története című munkájával dr. Csordás Jenő: A gyermekek halála és annak okai Tolna megyében című kutatása sztozott.

A Tolna Megyei Kereskedelmi és Iparkamara különdíját Fuks Márta kapta Egy szekszárdi kézműves család története, különös tekintettel a mézeskalács és gyertyaöntő iparra 1771–1952 között című munkájáért. Kiss Boglárka

Csemetéjük mellett életfát is gondoznak

Pakson az ÖKO Munkacsoport Alapítvány ötlete és szervezése alapján hároméves díszfákat vehettek át azok a szülők, akiknek egyrészt 2006. szeptember 30-áig született babájuk, másrészt felelősséget vállaltak az átvett cserje elültetéséért, gondozásáért.

A hagyományteremtő szándékú kezdeményezéshez csatlakozott az Egészséges Városok Magyarországi Szövetségének (EVMSZ) paksi csoportja is. Fontos kitétel volt, hogy csak olyanok jelentkezzenek, akik – akárcsak a gyermeknevelésben – a fa gondozásában is szerepet tudnak és akarnak is vállalni. Jantnerné Oláh Ilona, az ÖKO munkacsoport vezetője elmondta: az ötlet egy régi, helyi népszokásból pattant ki. Régen, amikor újszülött érkezett a családba, a komák gyakorta valamilyen növény-

nyel a kezükben keresték fel az új jövevényt. Úgy gondolták, fel kellene

Vöröss Edina egyike azon tíz kisbabának, akinek szülei jelentkeztek a programra. A képen látható fát nagyszülei kertjében helyezték el.

frissíteni ezt a hagyományt. A szlogen – Ültess fát, életfát! – egy dalból származik, mely így folytatódik: Örizz az oxigén forrását!

Összesen tízen jelentkeztek a felhívásra, akik a díszcseresznye mellé emléklapot és a gyermek nevét tartalmazó táblácskát is kaptak. Az akcióban a DC Dunakom is részt vett a fák kiválasztásával és Paksa szállítással. Az együttműködés a céggel és az EVMSZ-szel is hosszabb távra szól. Előbbi a tervek szerint megteremtené a lehetőségét annak, hogy területet kapjon e célra az ÖKO, míg utóbbi képviselőjében dr. Vöröss Endréné jelezte: a szervezet 2007. évi programjában az életfa-program is szerepelni fog. Akkor a 2006. október 1. és 2007. szeptember 30. között született gyermekek rokonai jelentkezhetnek az akcióra. A távlati cél pedig az, hogy minden paksi újszülöttnél legyen fája. V. E.

Miért fontos a csecsemők ultrahang szűrése?

Az országban egyedülállóan, komplex kóronya, hasi, kismencedei és kétoldali csípő ultrahang vizsgálatot végez panasz- és tünetmentes csecsemőknél, 6 hetes életkorban a Balassa János Kórház gyermek radiológia részlege. Mint azt megtudtuk, a vizsgálat azért fontos, mert rejtett eltéréseket mutathat ki. Az orvos képet alkothat az agy állományáról. Megállapítható a vízfejűség, és a kóros agyi vérkeringés okozta elváltozás a még panasz-, és tünetmentes csecsemőknél. A hasi UH-vizsgálat során a máj, az epehólyag, epe utak, hasnyálmirigy, lép, vesék, hasi nagy erek és környezetük, a húgyhólyag, a kismencede szerveiről adnak véleményt. A csípőizületi UH so-

rán a csípő fejlődési rendellenességének szűrése történik. A vizsgálat egészségére nem káros, és a csecsemő számára nem megterhelő. A kontroll előnye, hogy a negatív eredményt is rögzíti, így a későbbiekben fellépő elváltozás diagnosztizálása lényegesen könnyebb, gyorsabb.

A Balassa János Kórházban a komplex ultrahang-szűrést a gyermekosztály földszintjén végzik, előzetes telefonos bejelentés alapján. A vizsgálatot az Országos Egészségbiztosítás nem támogatja, ezért a szűrés 5000 forintba kerül. Bővebb információ az alábbi telefonon kapható: 74/501-633. Felvilágosítást kérhető a védőnőktől is.

Randevú egy pohár bor mellett – Sas Erzsébet rovata

„A cél a használható nyelvtudás”

Vendégem a szekszárdi Főispán étteremben Simon Andrea, a szekszárdi Dienes Valéria IV. Sz. Általános Iskola német nyelvtanára, akivel az idegen nyelv tanulásának fontosságáról, megszerzett tapasztalatairól beszélgetünk, különös tekintettel azokra a végzős nyolcadikosokra, akik a középiskola választás küszöbén állnak.

– Személyes hangú kérdéssel kezdeném, miután a szomszéd faluban – jómagam Alsónánán – te Várdombon születettél, pedagógus szülők gyermekeként, akiknek még tanítványa lehettem. A német nyelv mindig is az életed része volt...

– Kicsi koromban költöztünk be Szekszárdra, a III. Sz. Általános Iskola után a Garay Gimnáziumban érettségiztem. Otthon – miután német származású vagyok mindkét szülőm részéről, az volt az elv, hogy a bátyámmal együtt korán kezdjük el a nyelvtanulást, inkább magántanároktól és német nyelvtanfolyamokon. Sajnos a szüleim már nincsenek közöttünk, s a sors úgy hozta, hogy a bátyám került vissza Várdombra.

– Iskolában mikor kezdte el nyelvet tanulni?

– A tanítóképző főiskolán mélyedtem el a német nyelvben, de érettségim angolból is tettem. Majd a diploma megszerzése után az első és azóta is egyetlen munkahelyemen, a IV-es iskolában, munka mellett még elvégeztem a speciális német szakkollégiumot, majd pár év múlva Pécsen német nyelvtanári másoddiplomát szereztem. Idestova 25 éve tanítok már nyelvet. Miután német nemzetiségi

iskola vagyunk ezért első osztálytól, heti 5 órában folyik nálunk német nyelvtanítás. Természetesen más nyelvet, így angolt is tanulnak a gyerekek.

– Sokan mondják, hogy az angol és a német amennyire különbözik, annyira hasonlít is egymásra. Egyszóval könnyíti és nehezíti is valakinek a másik nyelv megtanulását, ha már az egyiket tudja...

– Valóban hihetetlenül hasonlít a két nyelv, s az is igaz, hogy ez legalább annyi könnyebbé teszi, mint nehézséget jelent a tanulásnál. Viszont úgy gondolom, hogy ez csak felfogás kérdése, aki nyelvet akar tanulni, az számol ezzel.

– A nyolcadikosoknak hamarosan el kell dönteniük, hogy milyen középiskolát választanak. A nyelvtanulás szempontjából milyen tapasztalataid vannak ezen a téren?

– Ha a mi iskolánkat nézem, a gyerekek főként gimnáziumokban tanulnak tovább, jellemző, hogy nemcsak Szekszárdra, hanem más városokba is jelentkeznek, például Pécsre. Természetes, hogy miután 8 éven keresztül tanulják a német nyelvet – szülői kezdeményezésre az iskola befejezéséig szinte 100%-uk leteszi a középfokú német nyelvvizsgát –, olyan középiskolát választanak, ahol ebben tovább tudnak haladni, fejlődhetnek, s nagy intenzitással másik nyelvet is felvehetnek mellé.

– Általában tudjuk, de nem lehet eleget hangsúlyozni azt, hogy miért fontos a gyerekeknek minél több nyelven elsajátítása.

– A rendszerváltással egyidejűleg, ahogy a határok kinyíltak – s ez már

valóban ezerszer elhangzott – a szülők és a gyerekek részéről egyaránt felmerült az igény a nyelvtanulásra. A gyerekek tisztán látják, hogy külföldön a kapcsolatteremtéshez – legyen az, tanulás, munka, kirándulás, ismerkedés a világgal – elengedhetetlen, hogy legalább egy, de biztosabb ha két világnyelvet tudnak. Ez a mozgatórugója annak, hogy a gyerekek

szívesen tanulnak nyelvet, nem kell őket különösebben rábeszélni

– Ha egy gyerek 8 éven keresztül tanul idegen nyelvet, általában a középiskolában, vagy még előbb egy másikat is választ mellé. Van-e recept arra, hogy melyik nyelv a jó döntés?

– Ez nagyon egyéni, nem lehet tanácsot adni, ugyanis meghatározhatja, hogy a továbbiakban milyen célt kíván elérni, milyen életpályát tűzött

ki maga elé, illetve melyik nyelvhez van érzéke. A statisztika szerint a német mellé az angolt, vagy fordított esetben az angol mellé a németet választják a gyerekek. Gyakori még második idegen nyelvnek az olasz, ritkább már a francia.

– A nyelvtanítás terén a tapasztalatod szerint mennyire beszélhetünk megújulásról?

– A kommunikatív szemléletű tankönyveket már régóta szívesen választják a tanárok, de a hangsúly még mindig a hagyományos nyelvtanításra van, ami egy nyelv rendszerének a megtanulását jelenti. A cél pedig az, hogy a gyerekek használható nyelvtudást szerezzenek. Ez főleg készségfejlesztést jelent, ami kiterjed a beszédre, az olvasásra, a beszédértésre és az íráskészségre. A

készségfejlesztésen alapuló nyelvtanításhoz maguk a pedagógusok is kapnak segítséget a HEFOP (Humánforrás Fejlesztési Operatív Program) segítségével. Egy angol kollégámmal együtt mi is készítettünk fel angol és német nyelvtanárokat a korszerűbb nyelvtanítás elősegítésére.

– Vagyis a szavak és a ragozás megmagolása mellett ugyanolyan fontos, ha nem fontosabb azt, hogy kommunikálni tudjanak a gyerekek. Mit lehet ennek érdekében még ezen a programon kívül tenni?

– Nagyon fontos lenne mindenki számára az, hogy eredeti nyelvi környezetben gyakorolja a nyelvet. Jó alkalmak erre a külföldi nyelvi táborok, ahol miközben nyaralnak a diákok, jól érzik magukat, észrevétlenül sajátítják el a spontán beszéd alapjait. Szerencsés, ha egy iskolának van például külföldi partneriskolája. Mi már évek óta járunk ausztriai nyelvi táborokba, ami az eredményeken is visszatükröződik.

– Az életem az iskola, ahogy a szüleid is verbeli pedagógusok voltok. Mi van az iskolán kívül...

– Kiegyensúlyozott párkapcsolatban élek, a gyermekeim a tanítványaim, de úgy is mondhatnám, hogy a tanítványaim a gyermekeim. Télen szeretek síelni, s nyáron is Ausztria az a hely, ahol jól érezzük magunkat. Sokat fényképezek. Mostanában nagyon izgat újra az angol nyelv, amihez az érettségi óta hűtlen lettem, viszont egyre inkább érzem azt, hogy vissza kell térnem hozzá, s ezt szívesen teszem.

Jeles Tolna megyei személyiségek

Néhány Tolna megyei nemesi család rokonsági kapcsolata

Számos nemesi család és jeles személy életútjának közlése után, essék szó néhányuk rokoni kapcsolatairól is. Több szerző, életrajzíró történész és levéltáros tette közzé értékes tanulmányát, a szövevényes családi kapcsolatokat is bemutató adatokkal. Rövid írásunk most csak arra vállalkozhat, hogy egy jeles évfordulóról is megemlékezve, a megyénkben jól ismert négy család – az Augusz, a Béri Balogh, a Bezerédj és a Festetics családok – kapcsolatát idézi fel néhány adattal.

Ezekben az években, Rákóczi szabadságharcának 300. évfordulóján Béri Balogh Ádám neve emelkedik ki a felsoroltak közül. Több szerző 1663–1668 tájára teszi születésének idejét. A kuruckor nagy kutatója, Esze Tamás kérdőjellel bár, de 1669-et említ. A dunántúli középbirtokos nemesi család sarja makacs, lobbánkony ember hírében állt, de jól képzett katonaként, Rákóczi rendíthetetlen híveként vált ismertté. Unokatestvérével, Bezerédj Imrével vetélkedtek a hadi sikerekért, mígnem híres bajvívó rokona hazaárulás vádjával került hóhér kézre; a fejét vették Sárospatakon.

Thaly Kálmán kéziratgyűjteménye adatokat közöl Balogh Ádám Tolna megyei letelepedéséről, amelynek első idejét 1698-ra teszi. Testvére révén birtokba került Faddon, majd visszament Vas megyébe. Az 1700-as évek elején építette a faddi Baloghkúriát, amelynek méteresnél vastagabb, boltozatos falai között szép családi könyvtár is lehetett. A magas

katonai rangba emelkedő kuruc vezér három évszázada, a győrvári kemény csatában, 1706. november 7-én, sebeket is szenvedve alapozta meg vitézségét. Csak negyven egynéhány éves, amikor Szekszárd határában, a Cinka patakánál utoléri végzete, a császáriak fogja lesz. Sokáig rebesgették, de sohasem bizonyították, hogy a sikeres rajtaütéskor öcsényiek árulták el jövetelét. Az 1710. október 29-ére emlékeztető Balogh Ádám-fát – ki tudja, azóta hányadik –, Csatár c. versében Garay János is megemlékezett. Rákóczi brigádérosát alig négy hónap múlva Budán lefejezték.

A gyermekáldásban gazdag Balogh-família családi nevét Boldizsár

Béri Balogh Ádám szobra Tamásiban (Farkas Pál alkotása)

és Farkas vitte tovább. Boldizsár a száműzetésbe is követte Rákóczit. Egy 1717-ből fennmaradt, és a szekszárdi levéltárban őrzött, anyjának írott levele szerint Lengyelországon át Franciaországba érkezett, majd Párizsban telepedett le. Nem is tért vissza soha Magyarországra.

A kuruc vezér a Tolnán birtokot szerző Festetics Pál leányát vette feleségül. Unokájuk, Béri Balogh Farkas lánya, Júlia, Augusz Imrével kötött házasságot. Így történt, hogy a Festetics család rokonságba került mind a Béri Balogh, mind pedig az Augusz famíliával, amelynek leszármazottai között találjuk Augusz Imre unokáját, Liszt Ferenc szekszárdi házigazdáját, báró Augusz Antalt is.

Az említett családi kapcsolatok mögött gyakorta volt szempont a birtokszerzés, az örökség. Az Auguszokra, a Bezerédjekre, helyenként még pontos adatokkal készült márvány emlékművek, sírboltok, családi temetkezési helyek emlékeztetnek. Nem így a Béri Balogh famíliáról. A faddi római katolikus templom építései megtalálták ugyan a családi kriptát, de az ott fellelt maradványokat a temetőben egy közös sírba tették, ilyen felirattal: „Az ő-templomban eltemetett híveknek 1865-ben felfedezett tetemei.”

Kihalt családok, regényes életutak nyomai – ahogy a Bezerédjeké Szeder-Hídjapusztán és az Auguszoké Szekszárdon – gyakorta már csak a temetőkben lelhetők fel. Emléküket övezze tisztelet, sírjukat díszítse virág.

Kaczián János

Hagyománytár

Tájház a Sárköz déli csücskében

A Sárköz a magyar népművészeti hagyománykincs egyik leggazdagabb központja. Bata többségében katolikus lakosságával sajátos helyet foglal el a reformátusok lakta tájegységben. A vallási különbözőségekből eredően itt más volt az életmód, a népszokás, a népviselet. Az itt élők mindig híven ápolták hagyományait. Felismerve sajátos népi kultúrájuk fontosságát, az 1980-as években megalapították a Tájházat. Fő szorgalmazója a helytörténeti szakkör vezetője, Kiss Lászlóné B. Tóth Erzsébet volt, aki a helytörténeti szakkör tanulóit valamint a nyugdíjas klub bevonásával kezdte el a gyűjtő munkát. 1990 óta Balogh Imréné a közgyűjtemény gondozója. A kiállítási tárgyak száma jelenleg 1800 db, nagy részét ellen-

család lakóházát és portáját mutatja be a 19. század végén, 20. század elején szokásos berendezés szerint. Az első ajtón belépve a „fojtott” konyhába jutunk. Elnevezése arra utal, hogy a régi típusú, három helyiségből álló lakóházban ez volt a nyitott kéményes konyha, amelyet később a legtöbb házban elfalaztak. Innen nyílik a tiszta szoba, ami Bátán „első ház” vagy „nagy ház”. A szoba leglátványosabb tárgyai az ágyak és a kelengyél láda 1867-ből. A tornácra nyíló harmadik ajtó, az úgynevezett „cserény” (alsó és felső része külön nyitható) a nyitott kéményes konyhába vezet. A füstös konyha mellett kamrák vannak. A pajtában a betakarításhoz használt munkaeszközök, az istállóban az állattartáshoz szükséges

szerszámok láthatók. A porta végében, prészáz áll, amelyben a szőlőművelés, borkészítés eszközeit láthatjuk. Az utcai téglakerítés mellett terménytároló „góré”, alatta az egykori sertés ólak, mellette kocsiszin, az udvar közepén kereses kút van.

A kiállítási anyag gazdagsága rendszerint a látogatók elismerését vívja ki. Ennek bizonyítéka, hogy a Magyarországi Tájházak Szövetsége „Év tájháza” című pályázatán, 2005-ben elnyerte az „Év tájháza” címet. Ezen kívül az önkormányzat 2003-ban a „Múzeumpártoló önkormányzat” pályázaton II. díjat nyert.

A Fő utca 86. sz. alatt épületet előzetes bejelentkezés után lehet megtekinteni. Tel: 74/490-558, 20/576-4130. Kézműves foglalkozásokat is szerveznek igény szerint gyerekeknek, felnőtteknek egyaránt.

DuO

szolgáltatás nélkül, mintegy 100–120 ember illetve család adta össze. A gyűjtés ma is folytatódik az időközben létrehozott Batai Tájházért és Népi Kultúráért Közalapítvány segítségével. A tájháznak ma egy, az önkormányzat által 2000-ben megvásárolt, a településre jellemző építészeti értékeket őrző lakóház ad helyet. Részben saját erőből, részben pályázatokon nyert támogatásból állították helyre a hozzá tartozó gazdasági épületekkel együtt. Elkészült egy kézműves műhely is, ahol lehetőség van a hagyományos kismesterségek elsajátítására.

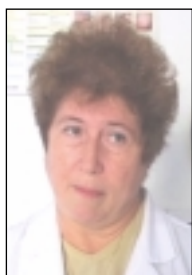
Az állandó kiállítás a Duna szabályozása után meggazdagodott katolikus földműves

Anonim az AIDS-szűrés

Tolnában alacsony a HIV betegek száma

A kimutatás szerint három éve nem nőtt Tolna megyében a HIV betegek száma, összesen négyen szenvednek ebben a korban. Az állandó szám viszont nem jelenti feltétlenül azt, hogy nincs több AIDS-es beteg. A szűrés létfontosságú lenne.

roszexuális kapcsolatok jelentenek. Szexuális érintkezésnél csak az óvszerhasználat jelenthet 100%-os biztonságot. A tévhit ellenében a vírus nem terjed szűnyegcipéssel, kézfogással és csók útján sem, csak vérrrel és nemi érintkezés közben, illetve az anyatejjel is bejuthat a szervezetbe. A betegség furcsasága, hogy 5–10 évig tünetmentes, ezután az immunrendszer helytelen működésére utaló betegségek – bőrgomba, herpesz, daganatok, gyakori tüdőgyulladás –

jelentkezhetnek. A kiserőbetegségek semmilyen speciális megkülönböztető jeggyel nem rendelkeznek, nem utalnak arra, hogy HIV fertőzés áll a háttérben. Onnan azonban felismerhetők, hogy a szokásos gyógyszerekre nehezen reagálnak, és lefolyásuk hosszabb.

A betegség nem gyógyítható, de a korszerű gyógyszereknek köszönhetően, ha korai stádiumban fedezik fel őket, az élt meghosszabbítható akár 10–15 évvel is. Ehhez azonban arra van szükség, hogy az érintettek szánják rá magukat a szűrővizsgálatra – emelte ki a főorvos asszony. K. B.

Az ÁNTSZ országos statisztikái alapján legalább 20 regisztrált HIV betegnek „kellene lennie” megyénkben – tudtuk meg Szűcs Máriától, az ÁNTSZ a járványügyi osztályának vezetőjétől. A jelenlegi adatok azonban nem ez támasztják alá, három éve négy beteget tartanak nyilván, ami a legkisebb szám a megyék közül. Ez feltehetőleg azzal magyarázható, hogy sokan nem mennek el szűrésre, vagy nem merik felvállalni betegségüket az egészségügy előtt. Pedig – mint azt az osztályvezető hangsúlyozta – mindenkinek ajánlatos lenne AIDS-vizsgálaton részt vennie, akinek bizonytalan párkapcsolatai vannak, partnerének kétes az előélete vagy véna kábítószert élvez.

Dr. Ligeti Judit (képünkön), a Tolna Megyei Bőr- és Nemibeteg Gondozó vezető főorvosa elmondta, a szűrés teljesen anonim módon, minden bőr- és nemibeteg gondozóban elvégezzük, az ország bármely pontján. Nem kérnek nevet vagy más adatot. Ha az eredmény pozitív, akkor sem erőltetnek semmit, csak felajánlják a segítséget a kór kezelésére. A betegek gondozása itt a megyében nem megoldott, Budapesten tudják ellátni őket. Ha azonban a páciens állapota stagnál, és hosszabb ideig jól érzi magát, hazajöhet, és csak kontrollra kell a fővárosba utazni.

A megelőzésnél nem lehet elégszer elmondani, hogy a legfontosabb a védekezés. Jó tudni, Nyugat-Európában kockázati tényezőt már nem a biszexuális és homoszexuális, hanem a hete-

A nyilvántartott HIV-pozitív magyar és külföldi személyek területenkénti megoszlása. A térkép nem tartalmazza az anonim és az ismeretlen lakóhelyű HIV-pozitív személyeket

AIDS (HIV-fertőzés)

A HIV (Humán Immunhiány Vírus) az immunrendszert támadja meg, védtelenül hagyva a szervezetet akár a legegyszerűbb fertőzésekkel szemben is. Az AIDS (szerzett immunhiányos tünetegyüttes, angol nevén Acquired Immunodeficiency Syndrome) azt az állapotot jelöli, amikor a HIV-vírus annyira legyengítette a szervezet immunrendszerét, hogy a fertőzések leküzdéséért felelős fehérvérsejtek száma milliliterenként 200 alá csökken. Az AIDS-beteg állapota egyre rosszabbodik, míg

végül szervezete felmondja a szolgálatot, mert legyőzi egy (vagy több) olyan betegség, amivel az immunrendszere egyébként meg tudott volna birkózni.

Az AIDS betegséget az alábbi négy (fertőző) testnedv által lehet megkapni, ha azok valamelyike a lentebb felsorolt módon a véráramba kerül:

- vér
- ondó
- hüvelyváladék
- anyatej

A hunyadisok tudnak!

Kimagasló sikereket ért el Siófokon a szekszárdi Hunyadi Mátyás Középiskola. Három kategóriában is megmérettették magukat a diákok azon a versenyen, amelyet az ottani Krúdy Gyula Vendéglátó Szakközépiskola hirdetett meg fennállásának 50. évfordulója alkalmából.

A prózamondó versenyen, ahol Krúdy Gyulától egy kötelező, majd egy szabadon választott szövegrészt kellett a tanulóknak előadniuk országos hírű zsűri és a telt színházi nézőtér előtt. Vizin Balázs 12.B osztályos tanuló (Kazinczy díjas) első helyezést míg Varga Cintia 9.B osztályos tanuló nyolcadik helyezést ért el. Felkészítő tanárunk Juhász Zsuzsanna volt.

A hidegkonyhai képzítmenyek versenyén a három fős szekszárdi csapat – Bayer Tibor, Horváth Attila, Both Zoltán 14. évfolyamos technikus tanulók – olyan tökéletesen hajtották végre a kiírt

feladatokat, kiegészítve zöldsfaragással, hogy az országos szaktekin-télyű zsűri arany minősítéssel és két különdíjjal jutalmazta az alkotásokat. Az ifjú tehetségeket Sill Attila mesterszakács készítette fel.

A harmadik megmérettetés egy díszasztal elkészítése volt 4 személyre. Szőke Anikó 13. évfolyamos technikus tanuló aranylakodalmi témát választott kihívásul. A nemzetközi versenyen 15 asztalt értékelt a zsűri, amelyek közül a szekszárdi hunyadis induló az arany minősítés mellé három különdíjat is kapott. Anikó mesterei Molnár Tibor és Fábán Gyula (mester felszolgáló) szakoktatók voltak.

Magyarország az Európai Unióban

Uniós útravaló

Hatósági élelmiszerellenőrzés az Európai Unióban

Helyzetváltozás, szemléletváltozás

Az 1980-as évektől megszorodó, élelmiszerbiztonsággal összefüggő események következtében át kellett gondolni a fejlett országok, valamint az Európai Unió élelmiszerbiztonságra vonatkozó jogi szabályozásait és gyakorlatot. A régi típusú, szemlén és mintavételezésen alapuló hatósági élelmiszerellenőrzést új típusú váltotta fel, mely az egész folyamat ellenőrzésére helyezi a hangsúlyt a késztermék ellenőrzése helyett.

Az előállító felelőssége

Fontos újdonság az, hogy míg korábban az élelmiszerbiztonság garantálását a kormányzat vállalta fel, az újabb jogszabályok egyértelműen hangsúlyozzák a gyártó felelősségét. A gyártó pedig csak úgy tud eleget tenni a „kötelező gondosság” elvének, hogy ha az élelmiszer előállítás és forgalmazás folyamatában minőségbiztosítási rendszereket alkalmaz. A leghatékonyabb módszer erre a termékeként kidolgozott HACCP rendszerek bevezetése.

Változások a jogi szabályozásban

Változás, hogy a minden részletre kiterjedő, rugalmatlan, maximalista jogszabályok helyett rugalmas, cél-orientált, keret jellegű szabályozás valósul meg. Ennek egyik oka az, hogy az uniós törvényhozás annyira bürokratikus és lassú a sokféle egyeztetési kötelezettség miatt, hogy mire egy túlságosan konkrét előírásokat tartalmazó jogszabály érvénybe lépne, a fejlődés rég meghaladná az abban foglaltakat, és új problémákat vetne fel. Az egyes tevékenységek szabályozására szolgáló vertikális törvénykezést egyre inkább az úgynevezett horizontális törvénykezés váltja fel. Ugyanakkor részben az élelmiszerelőállítók, forgalmazók segítségével, részben az egységes szemlélet kialakítására, konszenzuson alapuló irányelvek készítését teszi kötelezővé valamennyi részterületen.

A hatóság felelőssége

A hatóságok feladatát rója, hogy saját munkájukat is a HACCP alapel-

veknél megfelelően végezzék. Az üzemek ellenőrzésének gyakoriságában vegyék figyelembe az ott folyó termelés kockázatát, és az üzemben már működő minőségbiztosítási rendszereket. Munkájukkal segítsék elő ezen rendszerek kialakítását és megfelelő üzemelését. Nyújtsanak segítséget a jó higiénés gyakorlat (GHP) irányelvek megalkotásához. Tanácsikkal is segítsék az élelmiszer-előállítókat és forgalmazókat. A hatóságnak továbbra is kötelező feladata az érvényes előírások kikényszerítése és a hiányosságok szankcionálása. A szankcióknak arányban kell állniuk az elkövetett hiányosság élelmiszerbiztonsági kockázatával, és minden esetben biztosítani kell a fellebbezés jogát.

A fogyasztó felelőssége

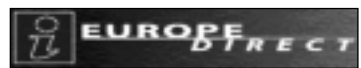
Az élelmiszerbiztonság garantálása azonban az előállítók és a hatóságokon kívül mindenkinek feladata, akik az élelmiszerekhez használt alapanyagok előállításától kezdve a kész élelmiszerek megvásárlásáig, hazaszállításáig, elfogyasztásáig ezen a területen érintettek. Nem lehet figyelmen kívül hagyni a fogyasztók felelősségét sem, hiszen az előírások szerint, hatóságilag engedélyezett és ellenőrzött üzemből elkészített termékek szennyeződhetnek, károsodhatnak a vásárlás, a hazaszállítás, az otthoni tárolás és a nem megfelelő konyhai higiénia következtében. A fogyasztók azonban csak akkor tudnak szabályokat betartani, ha ismerik azokat. Ezért elsőrendű fontosságú a fogyasztók megfelelő tájékoztatása: az élelmiszerek jelölése, feliratozása, a higiéniai ismeretek terjesztése a tömegkommunikáció csatornáinak igénybevételével, oktatással, neveléssel.

A biztonságos élelmiszer előállítás, forgalomba hozatala és elfogyasztása végső soron az élelmiszer szektor, az élelmiszerellenőrző hatóságok és a fogyasztók közös feladata és felelőssége.

• **Rendezvény:** 2006. november 7-8-án a Europe Direct munkatársai információs standdal vesznek részt a Babits Mihály Művelődési Házban megrendezésre kerülő Pályaválasztási Kiállításán. <http://www.eu2004.hu>

Kérdései vannak Európával kapcsolatban? Forduljon hozzánk! Europe Direct Európai Információs Pont Hálózat Tolna Megyei Információs Egység. Tolna Megyei Önkormányzat épülete, Szekszárd, Szent István tér 11-13.

I. emelet 138. iroda. Tel.: 74/505-647, vagy 74/510-295; e-mail: eip@tolnamegye.hu

Marpingeni vendégek Simontornyán

Az október 23-i megemlékezés alkalmából érkezett Simontornyára küldöttség a német testvérvárosból, Marpingenből. A delegáció részt vett az '56-os emlékkiállítás megnyitóján a Helytörténet házban, az '56-os munkástanács tagjainak visszaemlékező beszélgetésén, az azt követő emlékműsoron és a fáklyás felvonuláson, majd elhelyezték koszorújukat a forradalom és szabadságharc emlékére állított kopjafánál.

Werner Laub marpingeni és Csószné Kacz Edit simontornyai polgármesterek, valamint az önkormányzati képviselők megbeszélése során további kulturális és egészségügyi együttműködés körvonalai rajzolódtak ki. A nyolc éve létező és egyre bővülő testvérvárosi kapcsolat eredményeként gimnazista fiatalok is ellátogattak Simontornyára őszi szü-

Magyar vállalkozók a külföldi piacon

Beszállítói Roadshow Szekszárdon

Az ITD Magyar Befektetési és Kereskedelem-fejlesztési Kht. a Tolna Megyei Kereskedelmi és Iparkamarával közösen rendezte meg azt a fórumot, amely az ország hét városában mutatja be a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium Beszállítói Programját.

A magyar kis- és középvállalkozásoknak különböző szintű segítség kell ahhoz, hogy a beszállítói piramisba beépülhessenek – hangzott el az október 25-én megrendezett szekszárdi tanácskozáson. Az ITD Beszállítói Tanácsadó Központjának vezetője, Kárpáti Sándor úgy látja, a finanszírozási kérdések megoldása mellett az érintetteknek folyamatos tanácsadásra van szükségük. Ebben lesz a jövőben nagy szerepe az ITD Magyar Befekte-

tési és Kereskedelem-fejlesztési Kht. regionális irodáinak. A kamarákkal közösen szeretnék a Beszállítói Klub hálózatot kiépíteni, amely a vállalko-

zások számára naprakészen ad információt finanszírozási lehetőségekről, támogatásokról vagy éppen a partneri kapcsolat kiépítéséről. A szolgáltatás Szekszárdon, a Béla király tér 1. szám alatt érhető el.

A magyar vállalkozóknak főként arra van esélyük, hogy a nagyvállalatoknak harmadik, negyedik szintű beszállítói legyenek. A Tolna Megyei Iparkamara titkára, dr. Beréti Zsolt szerint a magyar gazdaság nyitott az uniós, főként a német gazdaság felé, de ez egyben kiszolgáltatottá is teszi az itthoni cégeket az ottani hanyatlásnak, vagy éppen növekedésnek. Ez sok vállalkozót érthet Tolna megyében is. Azok a cégek, amelyek már kiépítették külföldi piacukat, főként a már meglévő kapcsolataikkal és a minőségi teljesítő képességükkel vehetik fel a versenyt. Például a fémfeldolgozásban érdekelt cégek jól megállhatják a helyüket távol-keleti konkurensikkal szemben, de igaz ez más iparágakra is – emelte ki a kamara titkára. A résztvevők a programon továbbá megismerhették azokat a kedvező hitelkonstrukciókat is, amelyek európai uniós támogatással, vagy anélkül valóan hozzáférhetővé a vállalkozók számára. SVZ

Társadalmi vitán a Dél-Dunántúli Regionális Operatív Program

2007-től érkeznek az uniós támogatások régiónkba is

Baranya, Somogy és Tolna megye 195 milliárd forint uniós fejlesztési támogatásra számíthat a 2007. és 2013. közötti tervezési ciklusban – hangzott el október 27-én Kaposváron, a területfejlesztési és önkormányzati szakembereknek szervezett szakmai találkán. A támogatás ésszerű felhasználásával a következő években lassulhat, illetve megállhat a Dél-Dunántúl lezszakadása a többi régióhoz képest, ezzel teremtve alapot a későbbi fejlesztéseknek. A támogatások lehívásához szükséges, a fejlesztési irányokat tartalmazó Regionális Operatív Progra-

mot még ebben az évben véglegesíti a Dél-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség. Az első pályázatok kidolgozása december közepére vagy jövő év elejére várható. A programban kulcskérdésnek számít a közlekedés fejlesztése, azon belül az M7-es, az M6-M56-os autópálya, a 61-es és 67-es út, valamint a Budapest–Dombóvár–Gyékényes vasútvonal. Regionális támogatásokból valósul meg a „Pécs Európa kulturális fővárosa 2010” programsorozat is. Emellett célként jelölték meg a városi térségek gazdasági fejlesztéseit, a turisztikai potenciál erő-

sítését – köztük a termál és gyógyturizmust –, a humán közszolgáltatások és a térségi infrastruktúra fejlesztését. A beruházásokhoz szükséges önerő előteremtéséhez az önkormányzatok úgynevezett EU önerőalapra nyújthatnak majd be pályázatot az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztériumhoz, amelynek elbírálásánál előnyt élveznek a hátrányos helyzetű térségek. A Dél-Dunántúl 24 kistérségéből 18 hátrányosnak minősül. A programról és a pályázatokról aktuális információk az interneten a www.deldunantul.com címen érhetőek el. -rb-

A jövő év termése a mostani földmunkák függvénye is

(folytatás az 1. oldalról)

Újabb szemlélet, hogy nem kell feltétlenül feketére művelni a talajt, különösen, ha az nagyon száraz. Jobb, ha a szármadarványok tovább ott vannak, majd sekélyen bemunkálva azokat, egy úgynevezett mulcs szerű fedettség alakul ki. Ezáltal a föld kevesebbet párologtat, jobb biológiai élet marad alatta. Aztán amikor a felső néhány centiméteres rétegben megindult az élet, akkor már lehetséges a mélyebb művelés alkalmazása is. A professzor asszony hozzáfűzte: aki a talajt idén már nyáron felszántotta, az bizonyosan hátrányban van, hiszen az aszály miatt sérülhetett a termőréteg.

Kovári László, a Tolna Megyei Agrárkamara elnöke a szakmai fórumon kiemelte: az elmúlt időszak kivételesen meleg, csapadékmentes időjárása ugyan kedvez a betakarításnak, de a nedvesség hiánya károkat okozhat az őszi vetésekben, valamint a talajmunkák optimális elvégzéséhez is szükség lenne a csapadéokra. Agrometeorológiai szempontból a szakem-

ber elmondta: nem lehet egy mondatral jellemezni az idei nyár és őszi időjárását, hiszen a júniusi hűvös idő, valamint a júliusi extra kánikula szélsőségesen befolyásolta a különböző növények érését. Minden termés-

nek vannak úgynevezett optimális fejlődési fázisai, amikor növekedése és érése szempontjából nagyon érzékeny az időjárásra. Azaz a szeszitív időszak klímája határozza meg tulajdonkép-

pen a termés mennyiségét és minőségét is. Ezért kell mindig részletesen elemezni az időjárás valamint a fejlődési szakaszok összefüggéseit.

A megye idejű kukorica termésátlag nagyságáról megtudtuk, bár még folyik a betakarítás, az már látszik, hogy elmarad a tavalyi 9,3 tonna/hektár körüli mennyiségtől. Idén 8,5 tonnás átlagra számíthatnak a gazdálkodók. Napraforgóból is kevesebb lett. Vannak jónak számító 3 tonna/hektár körüli termésátlagok, de jellemzőbb a 2,6–2,8 tonna betakarítás. A szőlőből is kevesebbet szüreteltek a borászok, viszont a meleg őszi hónapoknak köszönhetően kiváló a minőség. A kevés csapadék ellenére a savsint sem csökkent, mivel mélyebb rétegekben még jó volt a vízellátottság.

Az idei évben előkészített föld jövőre hozza meg gyümölcsét, ezért fontos, hogy minden termelő szakszerűen, az időjárás hatásainak megfelelő módon készítse elő a talajt – összegezte mondandóját a szakember.

Kujáni Yvett

Aranyos és ezüstös szín a paksi dzsúdó-őszben

Nagyszerű ősz produkált Mészáros Anett, az Atomerőmű SE ifjú cselgáncsozója. A már a felnőttek között is nem egyszer lehetőséget kapó – és ott EB-bronzzig jutó – paksi dzsúdós előbb a tallinni junior Európa-bajnokságon, majd október közepén a Dominikában megrendezett junior világbajnokságon szerepelt. Kiválóan.

Az észtsztori kontinens-tornán Anettnek – mivel kiemelt volt – „csak” négyszer kellett tatamira lépni. A 70 kg-os súlycsoport meghatározó korosztályos egyénisége a második fordulón a litván Danaityte-t verte (3-0), majd a negyeddöntőben a belga Arcq-ot intézte el idő előtt

(10-0). Az elődöntőben a holland Bolder sem tudta megállítani a lendületbe jött paksit, és éppúgy 3-0-ra kapott ki Anettől, mint a fináléban a francia Florentin.

Az Európa utánpótlás-trónjára felülő ASE sportolóra bő egy hónappal később már címvédőként várt komoly erőpróba a Dominikai Köztársaságban zajló junior cselgáncsvilágbajnokságon. A 70 kg-os kategória felnőtt világranglistáján 17. helyen álló Mészáros Anett akárcsak az EB-n, ezúttal is három szép győzelemmel jutott a döntőbe. Ott aztán alulmaradt a kontinensbajnokok vetélkedésében a 2005-ben junior Ázsia-bajnok japán Ueno Tomoével szemben, így ezúttal ezüstérmeket akasztottak a nagyszerűen szereplő ASE-dzsúdós nyakába.

Vöröss Endre

Száz év fölött

101. születésnapját ünnepelte október 18-án Tamási legidősebb embere, Gyánó Istvánné, született Kupi

Katalin. A szép kort megélt asszonyt tuskói otthonában tortával, virággal köszöntötték a Szociális Alapszolgálati Központ munkatársai, amelynek egykor Kati néni is lakója volt, és hosszú évek ismertsége köti őt a dolgozókhöz. Az ünnepelt jelenleg lányával él együtt. Takács Józsefné 77 évesen, nagy szeretettel ápolja édesanyját, akinek szintén jár a köszöntés abban a reményben, hogy ő is ilyen szép hosszú életkort él meg erőben, egészségben.

Ö.J.

Liszt Ferencre emlékeztek

A Szekszárdi Liszt Ferenc Társaság 30 éve alakult Husek Rezső zongoraművész vezetésével. Liszt születésének 195. évfordulója alkalmából a zeneszerző születésnapján, október 22-én az országban működő Liszt társaságok Budapesten találkoztak, hogy a Liszt Múzeum megtekintésével, koszorúzással és koncerttel adózzanak emlékének. Az egész napos rendezvény keretén belül Husek Rezső kitaró, magas színvonalú művészi munkájáért díszoklevelet valamint a Liszt kezéről készült bronz kéz másolatát kapta a Magyar Liszt Ferenc Társaságtól. A leköszönő művész Somlai Gáborné adja át a staféta botot. A továbbiakban ő szervezi a szekszárdi társaság működésével kapcsolatos teendőket. Következő programjuk november 7-én lesz a szekszárdi Művészetek Házában, ahol Liszt Ferenc emlékhangversenyt rendeznek. Jegyek a helyszínen kaphatók. –ol–

Olvasólámpa

Mindenszentek és Halottak napja előtti héten mutatták be Acsádi Rozália Pakson élő költő legújabb verseskötetét. A Lassú szökésben című könyvben a szerző ötven verset írt meg levél formában elhunyt édesanyjához. Dr. Tóttós Gábor ajánló sorai így hangzanak: „A nő, aki azzal, hogy életet hordhat a szíve alatt, másként és egyetemesebben érzi át a halál lényegét. Azét a pillanatot, ami után már semmit nem tehetünk jóvá, s minden emlékéért személyesen vagyunk felelősek... Hitem szerint erre csak nő lehet képes, pontosabban elmondani ezt csak költőnő bírja. Benne válik a rezdülés egyszerre természetes és sejtelmes versbeszédé, általa teremődik a halálon túli gondolkodás...” -sasi-

A Megyei Napló következő száma 2006. november 25-én jelenik meg.

MEGYEI NAPLÓ
Tolna megye közéleti lapja

Megjelenik: 40 000 példányban, Tolna megye városaiban.
Kiadója: Séd Nyomda Nyomdaiipari Kiadó és Kereskedelmi Kft.
Felelős kiadó: a kft. ügyvezetője
Főszerkesztő: Katona Szilvia
Tördelés: Kertai Edit, Dombi Viktória
Szerkesztőség: 7100 Szekszárd, Epreskert u. 10., Pf.: 455
Tel.: 74/529-950
E-mail: megyei.naplo@sednyomda.hu
ISSN 1585 - 5481

A lopó személyek jogai

Európai jogharmonizáció ide vagy oda, a hazai jogalkotás bizony még mindig igen foghíjas. Sehoh nincsenek például rögzítve a tolvajok – vagy törvényalkotói fülnék szebben csengő kifejezéssel élve: a lopó személyek – jogai.

De erről nem tudott a pénztárosnő. Fennhangon mesélte a sorban állóknak a boltban, hogy elkapott egy szarkát. Udvariasan hátra kísért a raktárba, hívta egy kolléganőjét, kikapoltatták a zsebeit, elkobozták a szajrét, felvették a jegyzőkönyvet. Végig bennük volt a frász, nehogy bepanszoljon egyet nekik a manus, de az teljesen higgadtan viselkedett. S mikor végeztek a „formaságokkal”, közölte, hogy ő a hátsó ajtón óhajt ki-menni, mert neki ahhoz joga van. Joga van ahhoz, hogy ne kelljen végigvonulnia a többi vásárló előtt. Joga

van ahhoz, hogy ne kelljen szégyenkeznie.

– Legszívesebben azt mondtam volna neki, hogy itt loptál öreg, akkor sétálj csak erre ki – így a pénztárosnő –, de ki tudja... Még a végén feljelent...
Ki tudja, mi baja lehet abból az embernek ma Magyarországon, ha tetten ér egy tolvajt...
*

Ilyenkor, halottak napja környékén, amikor „megpezszdül az élet a temetőben”, ott is vigyázni kell. Köz tudott, hogy van aki háromszor eladja ugyanazt a csokrot – mert visszalopja a sírról –, de csak magának csinál kellemetlenséget, aki tetten éri, feljeleníti. Ahol a nagyemberek nagytétben játszanak, mit kaphat egy virágtolvaj? Vérszemet. Wessely

Babits Mihály Művelődési Ház és Művészetek Háza

Friss információk, galéria, háttéranyagok a honlapunkon!
Látogasson el hozzánk! www.babitsmuhaz.hu

Színház a Babitsban

2006. november 14-én
ÓVODÁS bérlet I. előadása 10 órákor Micimackó Bérlet, 14 órákor Süssü Bérlet
Kalap kaland mesejáték – a Budai Báb-színház előadásában. Bérletek az előadásig még válthatók. Jegy 600 Ft

2006. november 21-én 19 órákor
GARAY Bérlet I. előadása EISEMANN-DALLOS-BARÓTI: Bátyasjáték 77. – zenés játék a budapesti József Attila Színház előadásában

2006. november 24. 19 órákor
Art Contact Mozgásszínház előadása Ionesco: Székek és Különóra című drámái nyomán. Rendező, koreográfus: ifj. Sárvári János

2006. november 18-19-én
SZEKSZÁRDI NÉPTÁNC FESZTIVÁL
Bartók Béla születésének 125. évfordulója tiszteletére

2006. november 23-án 19 órákor
KONCZ ZSUZSA KONCERT Keszthelyen indult Koncz Zsuzsa őszi nagy turnéja. A koncertsorozat egyrészt bemutatója lesz az „Egyszerű ez...” című, áprilisban megjelent negyedik verslemeznek, másrészt szubjektív pályakép-összefoglaló. Jegy 2500 Ft

2006. november 8-án 18 órákor
Bibliai Szabadegyetem – A globalizáció jelensége Előadó Balogh Gábor. Belépőjegy 500 Ft

2006. november 10-én 17 órákor
ETKA JÓGA – „Egészséget támogató táplálkozás”. Előadó Dr. Gonda Mária. Kérjük az érdeklődőket, tornaszőnyeget hozzanak magukkal

2006. november 11-én 9-12 óráig
JÁTÉKVÁR-LAK az Egészségkét jegyében **9.30-10 óráig** „Ugráljunk, mint a verebek” – játékos mozgásfejlesztés, gyógytestnevelés. Vezeti Tóttósiné Törő Anita (Csiga-Biga Alapítvány). **10 órától** egyéni tanácsadás. **10-11 óráig** „Játssz meg magad!” önismereti játékok szülőknek és gyerekeknek 8 éves kortól. Vezeti Füves Erika pszichopedagógus. Büttyköldé: gyümölcsök selyempapírból – kézműves fog-

Polip Ifjúsági Iroda

Benoit Chauvin: „Magyarországon jár-tam...” fotókiállítás a Fialatok Utcája folyosó-galériában. Megtekinthető: november 20-ig

2006. november 8-án 10 órától
PÁLYAVÁLASZTÁSI KIÁLLÍTÁS a Polip Ifjúsági iroda standján- EVS, szakmai gyakorlat külföldön, külföldi munkavállalás hallga-

Művészetek Háza

„KÖZTÜNK ÉLŐ '56” – Meghívásos Képzőművészeti Kiállítás. A kiállítás megtekinthető: 2006. november 11-ig, hétfő és vasárnap kivételével naponta 9-17 óráig. Belépőjegy 200 Ft. Diákoknak, nyugdíjasoknak 100 Ft. Csoportos látogatás esetén diákoknak díjtalan

lalkozás 6-11 éveseknek. Belépő 3 éves kortól 300 Ft/fő, felnőtt kísérőknek 100 Ft. Hozz magaddal váltócipőt, hogy kényelmesen játszhas!

2006. november 11-én 8 órától
NYELVVISZGA – Angol alapfok, középfok; Német alapfok, középfok

2006. november 13-17.
EGÉSZSÉGHÉT Kiállítás – „Nem minden hulladék szemét” címmel, „EGÉSZSÉGVÁSÁR” – egészséges életmódhoz kapcsolódó termékek bemutatója, vására. **Előadások, bemutatók:** • Az otthon ápolásról • A tinédzserkori fogyókúra • Egészséges táplálkozás felnőttkorban • Biotermékek, bioélelmiszerek • Biogazdálkodás • „Látszódj” gyermekbalesetekről • Dohányzás elleni világnap: november 17. • „Hogyan mondjam el Neked?! – lányok és fiúk felkészítése a felnőtt és szülői szerepre. Információ Kissné Hóner Magdolna, 529-610 telefonszámon

2006. november 20-án 18 órákor
LÉLEKÉPÍTŐ

2006. november 22-én 18 órákor
BIBLIAI SZABADEGYETEM – Kereszténység és a közélet. Előadó Várkonyi András. Belépőjegy 500 Ft

2006. november 22-24.
ÖRDÖGLAKAT JÁTSZÓHÁZ – minden korosztályaknak. Készítségfejlesztő és ügyességi fajtákkal berendezett, interaktív játékiállítás és játszóház, belépő 500 Ft/fő, csoportkísérőnek a látogatás ingyenes (2 fő/csoport). Jelentkezés: Babits Gyermektér, 529-610 telefonszámon. A játszóház nyitva: november 22-én (szerdán) 10-17 óráig, november 23-24-én (csütörtökön és pénteken) 9-17 óráig

2006. november 25-én 20 órától
ERZSÉBET-KATALIN BÁL – zené a GHB zenekar. Jegy 2500 Ft csak asztalfoglalással, Egyesületi tagoknak 600 Ft, Erzsébeteknek, Katalinoknak ingyenes. Telefon: 529-613. Tombolatárgyakat szívesen vár a rendezőség, amellyel a Bartina Néptánc Közhazsnú Egyesület működését segíti

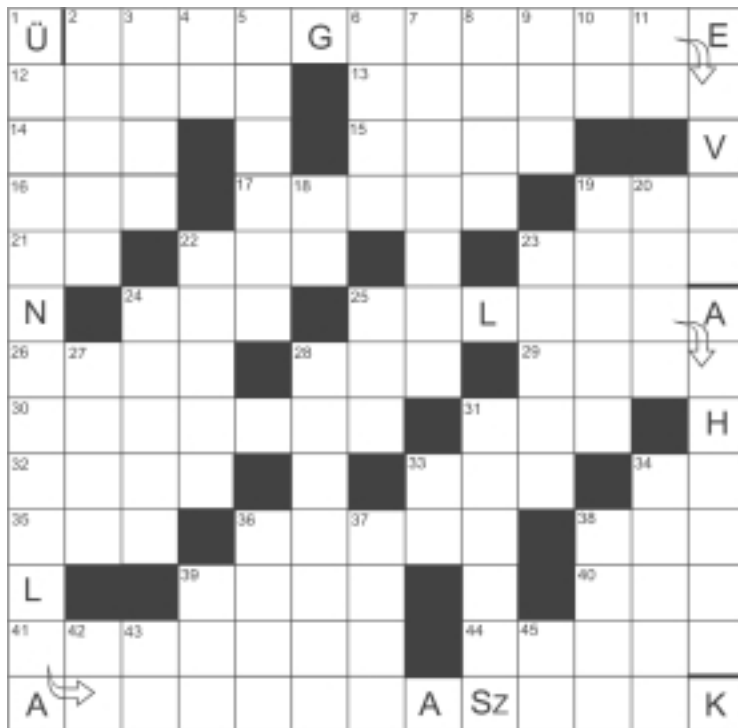
tői jogviszonnyal (AYUSA), cserediák programok (AFS), au-pair szolgálat, külföldi nyelvtanulási lehetőségek. Programgazda: Letenyiné Mráz Márta, Szabó Edina

7100 Szekszárd, Szent István tér 10.
Tel/fax: 74/529-612 Tel.: 74/411-475
E-mail: polip@polip.ngo.hu
Honlap: www.polipifjusag.hu

Hideg van

VÍZSZINTES: 2. Ilyés Gyula költeményéből idézzük. 12. A Bolero szerzője. 13. A kés fontos tulajdonsága. 14. Határtalanul lebeg! 15. Utódlásról gondoskodik. 16. Téli ruhadarab. 17. Menekülő. 19. TPA. 21. Az erbiium vegyjele. 22. Szaglószervünk. 23. Teherán a fővárosa. 24. Jelentése: egyenlő részben. 25. **A vízsz. 2. számú sor folytatása.** 26. Selyemszövet. 28. Heves megyei település. 29. Előfordul. 30. Répa alakú, esős fuvola. 31. Álljon meg a menet! 32. Fegyveres konfliktus. 33. Mesterséges nemzetközi nyelv. 34. Személyes névmás. 35. Időmérő eszköz. 36. Éléstár. 38. Ádáz, gyűlölködő. 39. Pest megyében lakik. 40. Francia területmérték. 41. Nemes, lovas. 44. ...-ilang, trópusi fa.

FÜGGŐLEGES: 1. Az idézet záró része. 2. Igaz ugyan, noha. 3. Kör alakban hajlik. 4. Azonban. 5. Női név. 6. Gyűjtőnév. 7. A testület második embere. 8. A Nautilus parancsnoka volt. 9. Hátszám röv. 10. Szintén. 11. Dédelgetni kezd! 18. Numero. 19. Sportmez. 20. Díszes tollú madár. 22. Egyféle puha fém. 23. USA állam, fővárosa: Boise. 24. Kereső anyag a gyógyászatban. 25. ...Diavolo, Auber operája. 27. Szándékában van. 28. Svájci természeti vidék. 31. Arra a helyre szállít. 33. Válaszol a levélre. 34. A Szajna mellékfolyója. 36. Német nagyváros. 37. Istentisztelet. 38. Az Oranje mellékfolyója (VAAL). 39. Kevert ige. 42. Ürügy. 43. Egykori filmstár névbetű. 45. A földszint irányába.

Beküldendő a vízszintes 2., 25. és a függőleges 1. számú sorok megfejtése
Beküldési határidő: 2006. november 12.

Cím: Séd Nyomda Kft. 7100 Szekszárd, Epreskert u. 10.
Előző rejtvényünk szerencsés megfejtői:

Werner Józsefné (Bonyhád), Dr. Nyírő Árpád (Szekszárd), Kovács Istvánné (Paks)
A Séd Nyomda sajtó gyártású könyveit a nyerteseknek postán juttatjuk el.

Honti Emelőgépek Munkavédelem

06/74-412-899
www.honti.hu

Szekszárd, Mátyás király u 74.

INGYENES PIZZA ÉS ÉTEL HÁZHOZZÁLLÍTÁS
a hét minden napján
11-22 óráig
MÁR VIDÉKRE IS SZÁLLÍTUNK!

Főispán Étterem

ONLINE RENDELÉS:
www.foispanetterem.hu
TELEFONOS RENDELÉS:
06 30/300-1090

ENGEDD SZABADJÁRA!

SEAT Leon már : 3.499.000 Ft-tól*

Ibiza 1.2 12V Easy
ABS, 2 légszék, szervó
már: 2 291 200 Ft-tól*

Toledo
ABS, klíma
500 000 Ft engedménnyel**

Új SEAT Leon - A szenvedély új formája.

* A készlet erejéig. A képen látható autók adó a felszereltséget tartalmazzák!
Átlagfogyasztás: 5,3-7,6 l/100 km, CO₂ kibocsátás: 142-175 g/km
** A SEAT a Castrol ajánlja.

Az Ön SEAT márkakereskedője: **Alisca Autócentrum Kft.**
7100 Szekszárd, Bátorfai út. 132. A déli városkapunál
Telefon: 74/528-270 • Szervíz: 74/528-275 • Web: www.aliscaauto.hu

TÁVIRÁNYÍTÓK:
Eredeti, helyettesítő, univerzális távirányítók, több mint 70 000 típus garanciával

FOTO-TARTOZÉKOK:

- akkumulátorok • töltők
- állványok • táskák
- kábelek

ETRONIK MŰSZAKI KERESKEDÉS
7100 Szekszárd, Kossuth L. u. 8. (Hargitai Üzletház)
Tel.: 74/312-645, 70/5344-868 E-mail: info@etronik.hu

TIR-SULI Bt.

AUTÓSISKOLA

Moped-,
motorkerékpár-
és személykocsi-vezetői
tanfolyamok indulnak

SZEKSZÁRD

Az összes járműkategóriában
ALKALMAZOTTAKNAK,
EGYÉNI VÁLLALKOZÓKNAK
tehergépkocsi vagy autóbussz-vezető
kategóriában, lehetőség
80%-os állami támogatásra

Az összes
járműkategóriában
november 20-án
tanfolyam indul

Érdeklődni: Mátyás király u. 46.
Telefon: 74/410-608
20/9357-388

Ott a helye a házi könyvtárban, de szép ajándék üzleti partnereknek, családtagoknak, barátoknak a legkülönbözőbb alkalomokra

TOLNA MEGYE NAGY KÉPESKÖNYVE

A reprezentatív kiállítású fotóalbum Lázár Ervin bevezető szavaival, közel 500 színes fotón keresztül mutatja be Tolna megye épített, természeti és kulturális örökségének legjavát.

Megvásárolható: Szekszárd központjában lévő könyves pavilonban, vagy kedvezményesen a kiadónál. Cím: **Séd Nyomda Kft.** Szekszárd, Eprekerti u. 10. Tel.: 74/ 529-950

Villár-PI Kft.

ÉPÜLETEK, CSARNOKOK VILLANYSZERELÉSE, ELOSZTÓSZEKRÉNYEK GYÁRTÁSA ÉS FORGALMAZÁSA.

7132 Bogyiszló, Dózsa Gy. u.
Tel./fax: 06-74/440-307 Mobil: 06-30/9797-066
E-mail: villarpi@axelero.hu, http://www.villarpi.hu

DORMER Dormer forgácsolószerszámok
A minőség filozófiája

cph

7100 Szekszárd, Bor u. 2.
Tel.:74/529-320
Fax:74/529-321
E-mail:cph@cphautomat.hu
www.cphautomat.hu

Mitutoyo
Abszolút-Technológiák
Mitutoyo mérőeszközök

SX4, SWIFT, IGNIS SZALON-AUTÓK

10-15% KEDVEZMÉNNYEL
BEFIZETÉS NÉLKÜL ELVIHETŐK!*

ROKKANTTUTÁLVÁNY-BESZÁMÍTÁS EMELT ÁRON!

2.920.000 FT
↓
2.250.000 FT-TÓL*
(13 db félféves, GLX, klímás Ignis és Swift)

TÉLGUMI-AKCIÓ!
MOST KETTŐT FIZET, NÉGYET VIHET!***

ÓRIÁSI HASZNÁLT-AUTÓ-KÍNÁLAT,
9 900 FT HAVI TÖRLESZTÉS TŐL!

* A létszám erejéig. A részletek felt. érdeklődésben szíveskedjen!
*** Használt Ignis vásárlása esetén.

WWW.AUTŐHITELDOKTOR.HU

OKÉV: 17-0144-05
Akkreditáció: 0267

DOMBÓVÁR

Az összes
járműkategóriában
tanfolyamok indulnak
havi rendszerességgel

Érdeklődni: Horváth Lajos
Telefon: 20/9816-299

A tandíj 30%-a az adóból leírható!

OKÉV: 17-0144-05
Akkreditáció: 0267

KÄRCHER
Egyszerűen tiszta

cph

7100 Szekszárd, Bor u. 2.
Tel.:74/529-320
Fax:74/529-321
E-mail:cph@cphautomat.hu
www.cphautomat.hu

Ipari és háztartási takarító-berendezések, nagynyomású hideg és melegvizű mosók, porszívók.